

MRF 2021.338

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 6. december 2021, j.nr. 20/01056

Ikke medhold i klage over miljøvurdering af landsplandirektiv for omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen, da landsplandirektivet har karakter af en overordnet plan, hvor de miljømæssige konsekvenser kunne vurderes i forhold til den samlede kystnærhedszone, mens miljøpåvirkning af de enkelte områder først kan vurderes i forbindelse med kommunal planlægning. Afvist klage over mangler i oplysning om klageadgang. Dissens.

Ved ændring af planloven i 2017 blev erhvervsministeren bemyndiget til at fastsætte regler, hvorefter kommunalbestyrelserne fik mulighed for ved lokalplan at udlægge og omplacere sommerhusområder i kystnærhedszonen, jf. planlovens § 5 b, stk. 4. Formålet var bl.a. at give mulighed for at overføre eksisterende sommerhusområder til byzone og oprydning i uaktuelle arealreservationer, hvilket er en fravigelse af planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 3, om forbud mod udlæg af nye sommerhusområder i kystnærhedszonen og fastholdelse af sommerhusområder til ferieformål. På baggrund af Erhvervsstyrelsens behandling af ansøgninger fra 20 kommuner om udlæg af en række sommerhusområder, og efter forudgående høring og miljøvurdering, udstedte erhvervsministeren bekendtgørelse nr. 952 af 16. september 2019 om landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen. Landsplandirektivet udlagde i alt 37 sommerhusområder og muliggjorde inden for disse områder udlæg af ca. 2.000 nye sommerhusgrunde og tilbageførsel af ca. 1.350 ubebyggede sommerhusgrunde. Bekendtgørelsens bestemmelser om udlæg og tilbageførsel af sommerhusområder har efter § 2, stk. 1, retsvirkning som kommuneplan. Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen overføre de pågældende områder i kystnærhedszonen til sommerhusområde ved lokalplan. Udstedelse af bekendtgørelsen blev annonceret på Erhvervsstyrelsens hjemmeside med henvisning til Høringsportalen, hvor man kunne tilgå en række dokumenter fordelt under kategorierne "Høringsdokument", "Høringsnotat" og "Høringssvar", der bl.a. indholdt klagevejledning og miljøvurderingen. Det fremgik af miljørapporten, at miljøvurderingen var udarbejdet på baggrund af en afgrænsningsrapport, der udpegede relevante miljøfaktorer af kvalitativ karakter. Det var i rapporten konkluderet, at landsplandirektivet ikke i sig selv ville medføre væsentlig indvirkning på miljøet, men at landsplandirektivet muliggjorde projekter, der potentielt kunne have en miljøpåvirkning. Omfanget heraf kunne dog først vurderes ende-

ligt, når landsplandirektivets blev udmøntet i mere detaljerede planer. Afgørelsen blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforening, der bl.a. anførte, at der ikke var sket fornøden annoncering af klagevejledningen, og at miljørapportens detaljeringsgrad ikke var tilstrækkelig, da den ikke indeholdt vurderinger af enkeltarealer. Det anførtes endvidere, at vurderingen af de miljømæssige påvirkninger med miljørapporten blev udskudt til den kommunale planlægning i strid med miljøvurderingslovens § 12, og at niveauet for miljørapportens datagrundlag var utilstrækkeligt, da risikoen for bl.a. oversvømmelser burde have været vurderet ved brug af kvantitative data. Miljø- og Fødevarerklagenævnets flertal (5 mod 2) fandt ikke grundlag for at anse offentliggørelsen af landsplandirektivet med tilhørende klagevejledning for mangelfuld, da der fandtes et link til dokumenterne på Erhvervsstyrelsens hjemmeside via Høringsportalen. Mindretallet fandt derimod, at klagevejledningen ikke var umiddelbar synlig på hjemmesiden. For så vidt angik detaljeringsniveauet i forhold til den samlede kystnærhedszone fandt nævnets flertal (6 mod 1), at Erhvervsstyrelsen i overensstemmelse med miljøvurderingslovens forarbejder måtte afpasse detaljeringsniveauet for miljørapporten efter landsplandirektivets detaljeringsniveau og indhold som en overordnet plan, der suppleredes af kommuneplaner og lokalplaner. Det samme gjorde sig efter flertallets opfattelse gældende ved væsentlighedsvurderingen, da karakteren af de virkninger, der beskrives i en miljørapport, ligeledes ifølge forarbejderne afhænger af miljørapportens detaljeringsgrad. Flertallet fandt endvidere, landsplandirektivet udmøntede en undtagelse fra forbuddet i planlovens § 5 b mod udlæggelse af nye sommerhusområder inden for kystnærhedszonen, hvorfor det ikke var usagligt, at planens miljømæssige konsekvenser var vurderet i forhold til kystnærhedszonen som et samlet hele. Nævnet fandt herudover ikke grundlag for at tilsidesætte detaljeringsniveauet ved vurderingen af enkeltarealerne. For så vidt angik de ansøgte områder, der i landsplandirektivet ikke var udpeget som sommerhus-

områder, henviste nævnet til, at det efter miljøvurderingslovens bilag 4, litra h, ikke kan kræves, at miljørapporten gengiver de vurderinger, som Miljø- og Fødevarerministeriet havde foretaget for hver enkelt af de ansøgte arealer, da det beroede på en konkret vurdering efter planlovens § 5 b, stk. 4, om det enkelte område udpeges til sommerhusområde. For så vidt angik de udpegede områder, lagde nævnet vægt på, at miljørapporten redegjorde for de vurderinger, som Miljø- og Fødevarerministeriet havde foretaget med henblik på at sikre, at sommerhusområderne i overensstemmelse med planlovens § 5 b, stk. 4, nr. 5, placeredes uden for områder med særlige landskabsinteresser og naturbeskyttelsesinteresser. I forhold til arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 lagde nævnet vægt på, at der ifølge landsplandirektivet ikke kunne udlægges enkelte sommerhusgrunde på § 3-beskyttede arealer. I forhold til Natura 2000-områder fremhævede nævnet, at det fremgik af miljørapporten, at ingen af de potentielle sommerhusområder var beliggende i umiddelbar nærhed til et Natura 2000-område. Endelig bemærkede nævnet, at det ligeledes fremgik af miljørapporten, at der inden for de foreslåede sommerhusområder kunne være bilag IV-arter, og at påvirkningen af disse skulle vurderes i for-

bindelse med konkret planlægning af projekter. Endvidere fandt det samlede nævn ikke, at det udgjorde en retlig mangel ved miljøvurdering af landsplandirektivet, at miljørapporten henviste til, at nogle forhold først kunne vurderes i forbindelse med den kommunale planlægning. Nævnet lagde herved vægt på, at landsplandirektivet efter sit indhold var en overordnet plan, der gav de pågældende kommuner mulighed for at overføre nærmere angivne områder i kystnærhedszonen til sommerhusområde ved lokalplan, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1. Nævnet henviste i den forbindelse til, at det ligeledes fremgik af denne bestemmelse, at en vedtagelse af tillæg til kommuneplanen kunne være nødvendig, herunder for at fastsætte rammer for indholdet af lokalplanen efter lovens almindelige regler. For så vidt angik niveauet for datagrundlaget fandt flertallet (6 mod 1), at de kvalitative data måtte anses for tilstrækkelige, da det bl.a. fremgik af miljørapporten, at de udpegede områder ikke var beliggende direkte ud til kysten, hvorfor risikoen for oversvømmelse var uden væsentlig betydning, hvorimod mindretallet fandt, at miljørapporten i højere grad også burde baseres på kvantitative data. Miljø- og Fødevarerklagenævnet kunne på denne baggrund ikke give medhold i klagen.

Kommentar: Klagenævnets afgørelse tager alene stilling til miljøvurderingen efter miljøvurderingslovens § 12 af landsplandirektivet, hvilket kan give indtryk af, at miljøvurderingen er en afgørelse. Dette er ikke korrekt. Det er landsplandirektivet, der udgør afgørelsen, men klagenævnet kan naturligvis ved klage over landsplandirektivet prøve, om miljøvurderingen opfylder kravene i miljøvurderingsloven, da et benægtende svar vil føre til, at landsplandirektivet er ugyldigt. Se uddybende **MRF 2021.79 Pkn** med kommentar. Problemet er imidlertid, at landsplandirektivet ikke kan påklages til Planklagenævnet, men omvendt følger af miljøvurderingslovens § 48, stk. 4, at hvis en retsakt udgør en plan/program efter miljøvurderingsloven, og retsакten ikke kan påklages, skal der være mulighed for at klage over, at miljøvurderingslovens regler er overtrådt ved vedtagelse af retsакten, og i så fald er det Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der er rette klagemyndighed. Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ikke ved denne prøvelse kompetence til at tage stilling til, om landsplandirektivet er i overensstemmelse med planloven, men klagenævnet har kompetence til at ophæve landsplandirektivet, hvis miljøvurderingslovens regler er overtrådt, som det f.eks. illustreres af Miljø- og Fødevarerklagenævnets ophævelse af en trafikplan efter vejloven i MAD 2018.262 Mfk. I en sådan sag vil nævnet formentlig anse sig for inkompetent til at tillægge klagen opsættende virkning, hvis der anmodes herom, jf. **MRF 2021.114 Mfk** om klage over screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 om, at der ikke skulle udarbejdes en miljøvurdering for efterafgrødebekendtgørelsen.

Klagerne i den ovenstående sag angik offentliggørelse af klageadgang over bekendtgørelsen og indholdet i miljøvurderingen af en overordnet plan som et landplandirektiv. Mens klagenævnets

MAD 2021.338

*afvisning af indsigelser om mangler i miljøvurderingen forekommer overbevisende, er det vanskeligere at følge nævnets afvisning af DN's indsigelse om offentliggørelse af klageadgang, når adgang til denne oplysning forudsætter, at man først tilgår klageportalen, hvor klageadgang ikke fremgår, men kan findes, hvis man ser i høringsnotatet. Nævnet burde her være opmærksom på, at bekendtgørelser normalt ikke kan påklages til klagenævn, og det derfor ved offentliggørelse af et landsplandirektiv som bekendtgørelse tydeligt bør fremgå af offentliggørelsen, at miljøvurderingen af bekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Selv om denne forståelse vil føre til, at miljøvurderingslovens regler om offentliggørelse af klageadgang var tilsidesat, vil det ikke føre til, at bekendtgørelsen om landsplandirektivet var ugyldig. Se tillige **MRF 2021.339 Mfk**.*

---

6. december 2021
Sagsnr.: 20/01056
Klagenr.: 1005095
JOK/HADE

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

IKKE MEDHOLD i klage over Erhvervsstyrelsens miljøvurdering af landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, jf. § 48, stk. 4.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet giver ikke medhold i klagen over Erhvervsstyrelsens miljøvurdering af bekendtgørelse nr. 952 af 16. september 2019 af 16. september 2019 om landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med miljøvurderingslovens § 48, stk. 4, har behandlet sagen i nævnets afdeling 9, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneshus.dk
www.naevneshus.dk

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 14. oktober 2019 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening. Klager har den 27. februar 2020 indsendt supplerende bemærkninger.

Klager har navnlig anført, at

- der ikke er sket tilstrækkelig annoncering af klagevejledning,
- miljørapportens detaljeringsgrad ikke er tilstrækkelig, herunder at den ikke indeholder oplysninger om vurderinger af enkeltarealer og foretagne besigtigelser,
- vurderingen af de miljømæssige påvirkninger udskydes til den kommunale planlægning i strid med miljøvurderingslovens § 12,
- niveauet for datagrundlaget ikke er tilstrækkeligt,
- beskrivelsen af 0-alternativet er mangelfuld, og
- bekendtgørelsen er i strid med planloven, da en del af områderne placeres inden for områder på Grønt Danmarkskort, og idet en tilbageførsel alene bør finde sted, hvor den omhandler reelle sommerhusgrunde.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.4.

2. Sagens oplysninger

2.1 Sagens baggrund

I forbindelse med en ændring af planloven i 2017⁴ blev erhvervsministeren bemyndiget til – efter ansøgning fra kommunalbestyrelser – at fastsætte regler, hvorefter kommunalbestyrelserne får mulighed for ved lokalplan at udlægge og omplacere sommerhusområder i kystnærhedszonen, jf. planlovens § 5 b, stk. 4.⁵ Ved bestemmelsen fraviges det generelt gældende forbud i kystnærhedszonen mod udlæg af nye sommerhusområder og fastholdelse af sommerhusområder til ferieformål, jf. planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 3. Formålet med planlovens § 5 b, stk. 4, er at muliggøre yderligere udvikling inden for kystnærhedszonen sammen med en række andre tiltag i forbindelse med lovændringen i 2017, herunder bl.a. mulighed for overførsel af eksisterende sommerhusområder til byzone og oprydning i uaktuelle arealreservationer.

Efter planlovens § 5 b, stk. 4, må nye sommerhusgrunde ikke udlægges inden for naturområder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 eller inden for områder omfattet af strandbeskyttelse eller klitfredning. Nye sommerhusområder skal endvidere placeres uden for områder med særlige landskabsinteresser og naturbeskyttelsesinteresser og må ikke være i strid med væsentlige nationale interesser. Bestemmelsen muliggør udlæg af 6.000 nye sommerhusgrunde under forudsætning af, at kommunerne

---

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 668 af 8. juni 2017 om ændring af lov om planlægning, lov om naturbeskyttelse og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 om planlægning.

lader områder med mindst 5.000 eksisterende, ubebyggede sommerhusgrunde tilbageføre til landzone.

Det fremgår af sagens oplysninger, at Erhvervsstyrelsen har behandlet ansøgninger fra 20 kommuner om udlæg af en række sommerhusområder. Ansøgningerne indeholder samlet udlæg af ca. 2.900 sommerhusgrunde og tilbageførsel af områder svarende til ca. 1.400 ubebyggede grunde.

På den baggrund har erhvervsministeren med hjemmel i bl.a. planlovens § 5 b, stk. 4, udstedt bekendtgørelse nr. 952 af 16. september 2019 om landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen (herefter landsplandirektivet). Landsplandirektivet udlægger i alt 37 sommerhusområder, og inden for disse områder muliggør landsplandirektivet udlæg af ca. 2.000 nye sommerhusgrunde og tilbageførsel af ca. 1.350 ubebyggede sommerhusgrunde.

Bekendtgørelsen har til formål at muliggøre udlæg og omplacering af nærmere angivne sommerhusområder i kystnærhedszonen uanset lovens § 5 b, stk. 1, nr. 3, jf. bekendtgørelsens § 1. Bekendtgørelsens bestemmelser om udlæg og tilbageførsel af sommerhusområder og vilkår herfor har efter § 2, stk. 1, retsvirkning som kommuneplaner. Bekendtgørelsen gælder efter § 3 for områder beliggende i kystnærhedszonen i 20 navngivne kommuner. Områderne er for hver af de 20 kommuner angivet på kortbilag, jf. bestemmelserne i bekendtgørelsens kapitler 6-25. Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen overføre de nærmere angivne områder i kystnærhedszonen til sommerhusområde ved lokalplan. Det fremgår ligeledes af § 4, stk. 1, at vedtagelse af tillæg til kommuneplanen også kan være nødvendigt, herunder for at fastsætte rammer for indholdet af lokalplanen efter lovens almindelige regler. Kommunen skal efter landsplandirektivets § 7, stk. 1, ved kommune- og lokalplanlægning for nye sommerhusområder inddrage hensyn til natur- og landskabsinteresser samt væsentlige nationale interesser og i relevant omfang fastlægge, hvordan der sikres overensstemmelse mellem planlægningen og varetagelsen af disse hensyn.

For otte kommuners vedkommende fremgår det af bestemmelserne i kapitlerne 6-25, at der ikke kan udstykkes sommerhusgrunde på arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som vist på det pågældende kortbilag.

2.2 Høringsproces og offentliggørelse

I perioden fra den 21. marts til den 20. maj 2019 var forslag til landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen med tilhørende miljørapport i offentlig høring. Forslaget blev offentliggjort på Høringsportalen i form af et udkast til den senere udstedte bekendtgørelse om landsplandirektivet.

Høringen blev den 21. marts 2019 ligeledes meddelt på Erhvervsstyrelsens hjemmeside med henvisning til Høringsportalen, hvor høringsmateriale i form af høringsbrev over forslag, forslag til landsplandirektiv, høringsliste og miljørapport var gjort offentligt tilgængelig. Høringsmaterialet omfattede ikke på dette tidspunkt en klagevejledning. Under høringen indkom en række høringssvar, herunder fra klager. I sit høringssvar har klager bl.a. påpeget, at det vil blive tilladt at opføre byggeri i områder, der som udgangspunkt bør friholdes for byggeri, herunder områder omfattet af Grønt Danmarkskort. I høringsnotat af 18. september [2019] har Erhvervsstyrelsen hertil bl.a. bemærket, at styrelsen har foretaget en høring af Miljø- og Fødevarerministeriet, at ministeriet har vurderet landskabs- og naturinteresser, og at der er foretaget besigtigelse af udvalgte områder. Ministeriet har forholdt sig konkret til hvert enkelt ansøgt sommerhusområde og har over for Erhvervsstyrelsen indstillet, om et ansøgt område i forhold til de ovennævnte interesser bør kunne udpeges til sommerhusområde, eller om et område helt eller delvist bør udgå.

Landsplandirektivet blev derpå vedtaget endeligt ved udstedelsen af bekendtgørelse nr. 952 af 16. september 2019 om landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen.

I den forbindelse annoncerede Erhvervsministeriet vedtagelsen på sin hjemmeside med henvisning til bekendtgørelsens side på retsinformation.dk. Hverken miljøvurderingen eller klageadgang blev omtalt i nyheden. Samme dag annoncerede Erhvervsstyrelsen vedtagelsen på sin hjemmeside med henvisning til nyheden på Erhvervsministeriets hjemmeside, bekendtgørelsens side på retsinformation.dk og resultatet af høringen på Høringsportalen. Klageadgang blev ikke omtalt. På Høringsportalen kunne man på det pågældende tidspunkt tilgå en række dokumenter fordelt under kategorierne "Høringsdokument" (høringsbrev, miljøvurdering, forslag til landsplandirektiv og høringsliste), "Høringsnotat" (høringsnotat, sammenfattende redegørelse – miljøvurdering og klagevejledning) og "Høringssvar" (høringssvar del 1-4). Dokumentet "Notat. Klagevejledning – miljøvurdering af bekendtgørelsen om landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen" er dateret 18. september 2019.

2.3 Den påklagede afgørelse

Grundlaget for Erhvervsstyrelsens afgørelse om gennemførelse af miljøvurderingen er den forudgående afgrænsningsrapport, som er beskrevet i miljørapporten, miljørapporten af 11. marts 2019 samt den sammenfattende redegørelse af 12. august 2019.

2.3.1 Afgrænsning og opbygning

Det fremgår af miljørapporten, at miljøvurderingen er udarbejdet på baggrund af en afgrænsningsrapport. Følgende miljøfaktorer er i afgrænsningsrapporten udpeget som faktorer, der kan blive væsentligt berørt i forbindelse med vedtagelsen af bekendtgørelsen: biologisk mangfoldig-

hed, flora og fauna, jordarealer, landskab, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker samt kumulative effekter. Disse forhold er derfor behandlet i miljøvurderingen.

For hver af disse faktorer angives i afsnit 3, tabel 3-1, kriterier og indikatorer til brug for vurderingen. Af tabellen fremgår, at databehovet for samtlige faktorer er af kvalitativ karakter, herunder for så vidt angår påvirkningen af biodiversitet og risiko for katastrofer og ulykker.

Det konkluderes i rapporten, at forslaget til landsplandirektivet ikke i sig selv vil medføre væsentlig indvirkning på miljøet, men at de tiltag og projekter, som direktivet muliggør, vil kunne påvirke miljøet. Omfanget af påvirkningerne kan dog først vurderes endeligt, når landsplandirektivets nye muligheder udmøntes i mere detaljerede planer.

Endvidere fremgår det af miljørapporten, at miljøvurderingen af de enkelte miljøfaktorer bygger på den antagelse, at kommunerne i deres planlægning og forvaltning af udlagte sommerhusgrunde inden for de udpegede områder gennemfører den konkrete vurdering af påvirkningen efter anden lovgivning, herunder naturbeskyttelsesloven, skovloven og museumsloven, i overensstemmelse med praksis fastlagt af klagenævn og domstole.

I miljørapportens afsnit 4 beskrives den eksisterende miljøtilstand for så vidt angår biologisk mangfoldighed, flora og fauna samt jordarealer og landskab, som danner grundlag for vurderingen af 0-alternativet.

Miljøvurderingen af selve planforslaget fremgår af miljørapportens afsnit 5. Den omfatter dels en vurdering af, hvorvidt og i hvilket omfang forslaget til landsplandirektiv forventes at medføre væsentlige indvirkninger på miljøet i forhold til de udpegede miljøfaktorer, dels hvorvidt forslaget til landsplandirektiv stemmer overens med de natur- og miljømålsætninger, som er beskrevet i nationale strategier og handlingsplaner. Vurderingen af de enkelte faktorer bygger på den antagelse, at kommunerne i den videre planlægning gennemfører konkrete vurderinger af den miljømæssige påvirkning efter anden lovgivning.

I miljørapportens afsnit 6 behandles spørgsmål om overvågningsforanstaltninger. Det fremgår heraf, at de miljømæssige påvirkninger, som er påvist i miljøvurderingen, ikke vurderes at være så væsentlige, at der er behov for særskilt overvågning. Påvirkningerne vil blive overvåget af kommunerne i forbindelse med de efterfølgende planlægningsopgaver.

2.3.2 Biologisk mangfoldighed, flora og fauna

Det vurderes i miljørapporten, at tilbageførsel af sommerhusgrunde til landzone ikke vil påvirke flora og fauna negativt, men derimod kan have en positiv indvirkning, da områderne fremadrettet vil henligge uden planlagt bebyggelse.

Det fremgår af miljørapporten, at nye sommerhusområder ikke kan udlægges inden for arealer med § 3-beskyttede naturtyper eller fredede områder, Natura 2000-områder og områder inden for strandbeskyttelses- og klitfredningslinjen. Ingen af områderne placeres i umiddelbar nærhed af Natura 2000-områder, og sådanne områder vurderes derfor ikke at blive påvirket væsentligt.

Det fremgår endvidere, at 12 sommerhusområder er beliggende inden for områder, som i kommuneplanen er udpeget til Grønt Danmarkskort, men at udpegningen ikke sker inden for områder på Grønt Danmarkskort, hvor der findes særlige naturbeskyttelsesinteresser. Der forventes derfor ikke en påvirkning af de særlige naturbeskyttelsesinteresser. Det fremgår uddybende af den sammenfattende redegørelse, at udpegningen til Grønt Danmarkskort i kommuneplanen er bindende for kommunerne i deres sagsbehandling, og at kommunerne er forpligtede til at virke for kommuneplanens gennemførelse, herunder hensynet til udpegningen til Grønt Danmarkskort. Påvirkningen af udpegningen til Grønt Danmarkskort kan derfor først vurderes i forbindelse med kommunernes fremtidige planlægning.

I otte navngive, udlagte sommerhusområder findes der § 3-beskyttet natur. Det fremgår af miljørapporten, at kommunerne i den kommende kommune- og lokalplanlægning skal vurdere, om sommerhusgrundene kan udlægges inden for de i landsplandirektivet udpegede sommerhusområder, og om udlæg af sommerhusgrunde kan påvirke arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens regler, uanset at sommerhusgrunde ikke må udlægges inden for områder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Påvirkningen af den biologiske mangfoldighed, flora og fauna kan derfor først vurderes i forbindelse med kommunernes planlægning.

De samlede udlægning udgør ca. 378 ha svarende til ca. 0,035 % af den samlede kystnærhedszone, og kun mindre arealer inden for zonen forventes derfor påvirket.

Som svar på klagers hørings svar indleveret i forbindelse med den offentlige høring af miljørapporten er det i den sammenfattende redegørelse uddybende anført, at der ikke er foretaget en vurdering af påvirkningen af de enkelte sommerhusområder, men en samlet vurdering af påvirkningen af samtlige udpegninger. Det er ikke fundet hensigtsmæssigt at foretage en mere detaljeret vurdering, da denne ville basere sig på antagelser om eventuelle fremtidige udlæg af sommerhusgrunde og opførelse af byggeri, som der endnu ikke er lokalplanlagt for.

2.3.3 Jordarealer

Af miljørapportens afsnit om jordarealer fremgår det, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af jordarealer, for så vidt angår tilbageførslen af sommerhusområder til landzone, da der alene er tale om en administrativ

ændring. Udlæg til sommerhusområder kan medføre en påvirkning som følge af bebyggelse af arealerne, men da grundene skal placeres i tilknytning til eksisterende eller planlagte bysamfund, feriecentre eller sommerhusområder og udgør ca. 0,035 % af den samlede kystnærhedszone, vurderes graden af forstyrrelse af jordarealerne som lav og uden væsentlig betydning.

2.3.4 *Landskab*

Tilbageførslen af arealer til landzone vurderes i miljørapporten som en positiv påvirkning af landskabet, da muligheden for bebyggelse bortfalder. Omvendt kan bebyggelse af arealer udlagt til sommerhusområder medføre en visuel påvirkning. De nye sommerhusgrunde skal være beliggende i sammenhængende områder og i tilknytning til eksisterende eller planlagte bysamfund, feriecentre eller sommerhusområder, hvor der er et turismemæssigt potentiale. Samtidig skal sommerhusgrundene placeres uden for områder med særlige landskabsinteresser. I forbindelse med udpegning af sommerhusområderne har Miljø- og Fødevareministeriet foretaget en konkret vurdering for hvert af de ansøgte områder, og det er vurderet, at der ikke er særlige landskabsinteresser for de områder, der er udlagt til sommerhusområde i landsplandirektivet. I forhold til klagers hørings svar i forbindelse med høring af forslag til landsplandirektiv, fremgår det af høringsnotat af 18. september 2018, at ministeriet har foretaget en konkret vurdering af alle arealer, og at der på denne baggrund og i visse tilfælde efter besigtigelser er sket justeringer af de ansøgte områder af hensyn til landskabelige interesser.

Det fremgår videre af miljørapporten, at 20 navngivne sommerhusområder indgår i områder, som i kommuneplaner er udpeget som bevaringsværdige og/eller større sammenhængende landskaber. Syv navngivne områder er omfattet af skovbyggelinjen. To navngivne områder er omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinjen. Ni navngivne områder indeholder fredede sten- og jorddiger. Syv områder indeholder lavbundsarealer. Ifølge miljørapporten ligger der i nogle tilfælde sommerhusområder inden for et område i det åbne land, som i den kommunale planlægning er udpeget som havende kulturhistorisk bevaringsværdi.

Det følger af miljørapporten, at kommunerne skal vurdere, om der kan udlægges sommerhusgrunde inden for bl.a. bygge- og beskyttelseslinjer, fredede sten- og jorddiger og lavbundsarealer. Sommerhusområdernes påvirkning af landskabet kan ifølge miljørapporten derfor først vurderes i forbindelse med kommunernes fremtidige planlægning.

Der vil ifølge miljørapporten blive udlagt i alt 37 nye sommerhusområder i kystnærhedszonen med et samlet areal på ca. 378 ha. Det vurderes, at graden af forstyrrelse i landskabet vil være lav og uden væsentlig betydning, da de nye sommerhusområder er mindre udlæg, som bl.a. vil ligge i tilknytning til eksisterende sommerhusområder og i områder uden særlige landskabsinteresser.

2.3.5 Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker

Det er anført i miljørapporten, at tilbageførslen af arealer til landzone alene udgør en administrativ ændring og derfor ikke vil medføre en påvirkning af katastroferisici og ulykker.

Udlæg af sommerhusområder kan medføre øget risiko for ulykker som følge af opførelse af ny bebyggelse i nærheden af kysten ved erosion og oversvømmelser. Risikoen vurderes dog at være uden væsentlig betydning, da sommerhusområder ikke kan udlægges inden for strandbeskyttelses- eller klitfredningslinjen og af samme grund ikke vil være beliggende direkte ud til kysten. Kun få områder er placeret så tæt på kysten, at der er risiko for erosion og oversvømmelse.

Seks navngivne sommerhusområder oplyses at være identificeret som områder, som delvist ligger lavt og umiddelbart derfor er i risiko for oversvømmelse, samt et navngivent område som et sted, hvor der risiko for erosion. Det fremgår videre, at kommunerne ifølge planloven skal udpege områder, der er udsat for oversvømmelse og erosion og sørge for etablering af afværgeforanstaltninger til sikring mod oversvømmelse og erosion. Vurderingen af, om de udlagte sommerhusområder kan medføre risiko for ulykker i forbindelse med oversvømmelse, kan derfor først vurderes i forbindelse med den kommende kommune- og lokalplanlægning.

Som svar på klagers høringsvar fremgår det uddybende af den sammenfattende redegørelse, at landsplandirektivet danner rammerne for det fremtidige udlæg af sommerhusområder, og at miljøvurderingen derfor er foretaget på dette niveau. Det anføres, at vurderingen af oversvømmelsesrisikoen derfor kan først foretages i forbindelse med den kommende detailplanlægning, da vurderingen ellers ville basere sig på antagelser om fremtidig placering af byggeri og ikke på faktuelle oplysninger.

2.3.6 Kumulative effekter

Det fremgår af miljørapporten, at den nye planlov indeholder en række ændringer for kystnærhedszonen, der konkret bliver udmøntet ved bl.a. udstedelse af landsplandirektiver. Ud over udlæg og omplacering af sommerhusområder omfatter disse ændringer navnlig udpegning af udviklingsområder, overførsel af eksisterende sommerhusområder til byzone og en eventuel ny forsøgsordning for kyst- og naturturisme med mulighed for mellem 0 og 15 forsøgsprojekter. Disse nye bestemmelser for kystnærhedszonen kan potentielt betyde, at der etableres adskillige nye bebyggelser i de kystnære områder, som samlet set kan have en væsentlig påvirkning på miljøet. Uddybende er det i den sammenfattende redegørelse anført, at landsplandirektivet er udarbejdet på nationalt niveau i planhierarkiet, hvorfor miljøvurderingen er foretaget med udgangspunkt i direktivets indhold og detaljeringsgrad og det forhold, at det geografisk dækker hele landet. Det kan ikke udelukkes, at miljøet vil blive påvirket

af de samlede ændringer, men dette forudsættes nærmere vurderet i den fremtidige kommune- og lokalplanlægning.

2.3.7 Miljømålsætninger

Det fremgår af miljørapporten, at der er overensstemmelse mellem landsplandirektivets påvirkninger og en række oplyste miljømålsætninger, herunder biodiversitet, klima, luft og vand. Kun for så vidt angår målsætninger i risikostyringsplaner efter EU's oversvømmelsesdirektiv,⁶ kan der være en mulig påvirkning, idet tre konkret angivne sommerhusområder ligger i risikoområder og dermed er i risiko for oversvømmelse.

2.3.8 0-alternativet

Af miljørapporten fremgår det, at 0-alternativet er fastlagt som de planlægningsmæssige rammer, der er gældende, hvis landsplandirektiv for udlæg og omplacering af nye sommerhusområder i kystnærhedszonen ikke vedtages, og der dermed ikke sker en omplacering af sommerhusområderne. Det fremgår endvidere, at uden vedtagelsen af landsplandirektivet vil de beskrevne miljøpåvirkninger ikke finde sted. De væsentligste identificerede miljøpåvirkninger i miljørapporten omfatter de kumulative effekter af de øvrige planlagte ændringer inden for kystnærhedszonen. Kun den del af de kumulative effekter, der omfatter udlæg og omplacering af nye sommerhusområder, vil kunne undgås, hvis landsplandirektivet træder i kraft. Øvrige påvirkninger vil kunne imødegås i den efterfølgende kommune- og lokalplanlægning og gennem den efterfølgende godkendelses- og miljøvurderingsproces.

2.4 Klagens indhold

Klager har indledningsvis anført, at Erhvervsstyrelsens offentliggørelse af det endeligt vedtagne landsplandirektiv, miljørapporten og den sammenfattende redegørelse er sket uden tilstrækkelig klagevejledning efter miljøvurderingslovens § 34.

Dette skyldes ifølge klager, at høringen af forslag til landsplandirektiv blev annonceret på Erhvervsstyrelsens hjemmeside den 21. marts 2019 uden henvisning til hverken miljørapport eller klageadgang. Den 18. september 2019 annoncerede Erhvervsministeriet den endelige vedtagelse af landsplandirektivet på sin hjemmeside. Klager har påpeget, at miljøvurdering og klageadgang ikke blev omtalt. Samme dag annoncerede Erhvervsstyrelsen ligeledes den endelige vedtagelse af landsplandirektivet på sin hjemmeside. Der henvises i denne nyhed til Erhvervsministeriets hjemmeside, til retsinformation.dk og til Høringsportalen, men ikke til muligheden for klageadgang. Klager har anført, at der på Høringsportalen hverken nævnes miljøvurdering eller klageadgang i den beskrivende tekst til landsplandirektivet. Under overskriften "Høringsnotat" findes et dokument med titlen "Klagevejledning", der vedrører miljøvurderingen.

---

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/60/EF af 23. oktober 2007 om vurdering og styring af risikoen for oversvømmelser.

Videre har klager påpeget, at miljørapportens detaljeringsgrad ikke er tilstrækkelig, idet de omhandlede arealer i miljørapporten alene behandles som den samlede kystnærhedszone og ikke enkeltvis eller i andre fysiske eller geografiske sammenhænge. Denne metode er i strid med miljøvurderingslovens § 12, stk. 2, og medfører, at miljøpåvirkningen fra det enkelte landsplandirektiv aldrig vil kunne siges at være væsentlig uanset påvirkningen på regionalt, kommunalt eller lokalt niveau. Klager har til illustration af den anfægtede fremgangsmåde fremhævet miljørapportens vurderinger af kumulative effekter og påvirkningen af biologisk mangfoldighed, flora og fauna samt jordarealer.

Derudover henviser klager til høringsnotatet fra høring over det oprindelige udkast til bekendtgørelse, hvor det fremgår, at Miljø- og Fødevareministeriet har forholdt sig konkret til hvert enkelt sommerhusområde, herunder vurderet landskabs- og naturinteresser og foretaget besigtigelse af udvalgte områder. Ifølge klager fremgår disse konkrete vurderinger ikke af miljørapporten, der derfor ikke lever op til kravet om at skulle indeholde de oplysninger, der med rimelighed kan forlanges.

Klager har også bemærket, at vurderingen af kumulative forhold gælder den aktuelle miljøpåvirkning, og at vurderingen ikke alene skal omfatte lignende kommende landsplandirektiver.

Det er klagers opfattelse, at miljøvurderingen på en række områder er i strid med miljøvurderingslovens § 12, stk. 2, da den er udsendt til den kommunale planlægning. Konkret er det ifølge klager ikke korrekt, at påvirkningen af flora og fauna, landskab samt katastroferisici og ulykker først kan vurderes på kommunalt plan.

Klager har ligeledes angivet, at beskrivelsen af 0-alternativet i miljørapporten er mangelfuld, idet rapporten ikke indeholder en beskrivelse af den sandsynlige udvikling, hvis planen ikke gennemføres, herunder at de potentielt 5000 omplacerede sommerhuse bygges inden for rammerne af den nugældende planlægning. Klager anfører i forbindelse hermed, at landsplandirektivet er i strid med planloven, dels fordi der udlægges 12 områder, der placeres inden for områder på Grønt Danmarkskort, dels fordi tilbageførsel alene bør kunne ske med reelle sommerhusgrunde. Dermed kan der være forskel på landsplandirektivets potentielle miljøpåvirkning og påvirkningen beskrevet i miljørapporten.

Det er klagers opfattelse, at niveauet for datagrundlaget i det hele taget er utilstrækkeligt, idet der også burde have været anvendt kvantitative data frem for alene kvalitative. Klager har her henvist til miljørapportens tabel 3-1 og 5-1. Konkret har klager påpeget, at risikoen for oversvømmelser kunne have været vurderet ved brug af kvantitative data. Det betyder, at der også er mangler ved vurderingen af indvirkningen på forskellige miljø- og naturmålsætninger, herunder i forhold til påvirkningen af Natura

2000-områder og bilag IV-arter, ligesom der vil ske en reduktion af arealet af Grønt Danmarkskort. Valg og fravalg af data og usikkerheder er ikke beskrevet i miljørapporten, hvilket er i strid med miljøvurderingslovens bilag 4, litra h.

Endeligt har klager påpeget, at Erhvervsstyrelsen ifølge Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside skal videresende klagen med bemærkninger til nævnet inden tre uger fra klagefristens udløb. Dette er først sket efter fire måneder, hvor styrelsen samtidig har orienteret kommunerne om klagen. Dette indebærer ifølge klager, at kommunerne kan være gået i gang med at udmønte landsplandirektivet, før nævnets afgørelse er offentliggjort.

2.5 Erhvervsstyrelsens bemærkninger til klagen

Erhvervsstyrelsen har afgivet bemærkninger til klagen den 11. februar 2020. Styrelsen anfører indledningsvis at have givet klagevejledning på Høringsportalen i overensstemmelse med miljøvurderingslovens § 13, stk. 2, og § 34, stk. 1. Offentliggørelsen af miljøvurdering og klagevejledning er sket på Høringsportalen, da landsplandirektivet er udstedt i form af en bekendtgørelse. Erhvervsstyrelsen har på sin hjemmeside henvist til Høringsportalen, og på Høringsportalen er klagevejledningen benævnt ”Klagevejledning”.

Videre har Erhvervsstyrelsen overordnet anført, at miljøvurderingen af landsplandirektivet samlet set opfylder kravene efter miljøvurderingslovens § 12, stk. 1, og stk. 2. Styrelsen har i denne henseende henvist til nævnets praksis⁷ samt udkastet til 1. del af Vejledning til lov om miljøvurdering af planer og programmer mv. (2018).⁸ Det anføres, at Erhvervsstyrelsen ved vurderingen af, om et område kan udlægges, har iagttaget bestemmelserne i planlovens § 5 b, stk. 4.

Erhvervsstyrelsen har henvist til, at idet landsplandirektivet er et nationalt plandokument, er miljøvurderingen foretaget på nationalt niveau med udgangspunkt i hele kystnærhedszonen, og der er foretaget en vurdering af den kumulative påvirkning af alle områderne under et. Den konkrete påvirkning af de enkelte områder vil ifølge styrelsen først kunne vurderes nærmere i forbindelse med den mere detaljerede kommune- og lokalplanlægning for området, der skal inddrage hensyn til navnlig natur- og landskabsinteresser og væsentlige nationale interesser.

Det fremgår af bemærkningerne, at miljøvurderingen indeholder oplysninger om offentligretlige restriktioner, der gælder for de udpegede områder, herunder Grønt Danmarkskort, områder beskyttet efter naturbe-

---

⁷ Der henvises til nævnets afgørelse af 7. juli 2011 i sag NMK-41-00023.

⁸ Miljøstyrelsens udkast til vejledning til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), 1. del: Planer og Programmer, 2018.

skyttelseslovens⁹ § 3 og arealer i risiko for oversvømmelse. Ved vurderingen af, om et område kan udlægges, er det ifølge Erhvervsstyrelsen konkret vurderet, om der er særlige landskabs- eller naturinteresser. Det bekræftes, at 12 områder ligger inden for Grønt Danmarkskort, men fremhæves at de ligger inden for den del af Grønt Danmarkskort, der udgøres af eksisterende og potentielle økologiske forbindelser og potentielle naturområder, og derfor ikke inden for områder, hvor der er særlige naturbeskyttelsesinteresser.

0-alternativet er ifølge Erhvervsstyrelsen behandlet i miljøvurderingsrapportens afsnit 4 og 5, hvor der er redegjort for den eksisterende miljøtilstand og foretaget en vurdering af miljøpåvirkningen, hvis planen ikke gennemføres. Der er ifølge styrelsen redegjort for den eksisterende miljøtilstand med udgangspunkt i Miljøtilstandsrapporten, Natur & Miljø 2014.¹⁰

Erhvervsstyrelsen har desuden påpeget, at hverken miljøvurderingslovens bilag 4 eller § 12 indeholder krav til anvendelse af bestemte metoder, præsentationsformater eller lignende.

Afslutningsvis har Erhvervsstyrelsen anført, at klagepunktet om landsplandirektivets overensstemmelse med planloven for så vidt angår karakteren af de sommerhusgrunde, som kan tilbageføres, bør afvises fra realitetsbehandling, idet det vedrører bekendtgørelsens indhold og derfor ikke kan påklages.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Følgende medlemmer af Miljø- og Fødevareklagenævnet har deltaget i sagens behandling: Birgitte Egelund Olsen (formand), landsdommerne Peter Buhl og Olaf Tingleff, samt de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Lene Hansen, Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold som omhandlet i klagen:

- 1) Om Erhvervsstyrelsen har givet tilstrækkelig klagevejledning.

---

⁹ Lov nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse med senere ændringer.

¹⁰ Mikkelsen, S. H., S. N. Larsen, P. N. Vangsbo og L. B. Halvorsen, 2015: Natur og Miljø 2014

– Miljøtilstandsrapporten, COWI, 242 s.

2) Krav til miljøvurderingen.

Efter nævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til, at der gives medhold i klagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet forstår ikke det af klager anførte om Erhvervsstyrelsens sagsbehandlingstid i forbindelse med videresendelse af klagen til nævnet som et egentligt klagepunkt, der vedrører selve afgørelsen om miljøvurdering.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Det fremgår af miljøvurderingslovens § 48, stk. 4, at er en plan eller et program eller ændringer deri ikke udarbejdet i henhold til lov, eller giver den pågældende lov ikke mulighed for klage, kan myndighedens afgørelse, som træffes ved gennemførelsen af en miljøvurdering efter § 8, stk. 1, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Den påklagede afgørelse omhandler miljøvurdering af landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen. Landsplandirektivet er vedtaget i form af en bekendtgørelse, som er udstedt i henhold til planloven. Det fremgår af planlovens § 58, stk. 1, at kommunalbestyrelsens afgørelser om forhold, der er omfattet af loven og regler udstedt i medfør af loven, kan påklages til Planklagenævnet. Planloven giver derimod ikke mulighed for at klage over vedtagelsen af landsplandirektiver.¹¹ Miljø- og Fødevareklagenævnet kan derfor behandle klagen i medfør af miljøvurderingslovens § 48, stk. 4.

Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglige hensyn, lighed og proportionalitet.

Klager over retlige spørgsmål skal ses i modsætning til klager over skønsmæssige spørgsmål, som omfatter myndighedernes konkrete vurdering og afvejning af hensyn ved behandling af en sag om tilvejebringelse af en miljøvurdering af et plan eller et program. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dermed ikke tage stilling til, om en afgørelse er hensigtsmæssig eller rimelig i forhold til f.eks. omboendes interesser.

Endvidere fastlægger miljøvurderingsloven ikke i sig selv grænser for, hvad myndighederne kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til grundlaget for beslutningerne og til procedurerne herfor.

---

¹¹ Se Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. juli 2016, j.nr. NMK-41-00304.

Det er et retligt spørgsmål, om en miljørapport er udarbejdet i overensstemmelse med miljøvurderingsloven, herunder om afgørelsen indeholder de oplysninger, der fremgår af lovens § 12 og bilag 4, og om der er sket korrekt underretning om afgørelsen, herunder om der er ydet tilstrækkelig klagevejledning.

Derimod er det ikke et retligt spørgsmål, om udpegning af sommerhusområder kan ske inden for Grønt Danmarkskort, eller om tilbageførsel alene bør kunne ske med reelle sommerhusgrunde, da de anførte forhold ikke omhandler de krav til miljørapporten, der gælder efter miljøvurderingsloven, men er spørgsmål om hensigtsmæssigheden af landsplandirektivets indhold.

3.2.2 Ad 1) Om Erhvervsstyrelsen har givet tilstrækkelig klagevejledning

Klager har anført, at Erhvervsstyrelsens offentliggørelse af det endeligt vedtagne landsplandirektiv, miljørapporten og den sammenfattende redegørelse er sket uden klagevejledning efter miljøvurderingslovens § 34.

Det fremgår af miljøvurderingslovens § 34, stk. 1, at myndigheden skal offentliggøre den endeligt godkendte eller vedtagne plan eller det endeligt godkendte eller vedtagne program, miljørapporten og den sammenfattede redegørelse. Offentliggørelsen skal indeholde oplysning om, hvorvidt afgørelsen kan påklages, og fristen herfor.

Formålet med offentliggørelsen er at sikre, at offentligheden og berørte myndigheder bliver bekendt med den endeligt godkendte eller vedtagne plan, herunder hvordan miljørapporten og de indkomne høringssvar har indgået i vedtagelsen af planen.

Efter § 12, stk. 1, jf. § 1, i samordningsbekendtgørelsen, som var gældende på tidspunktet for udarbejdelsen af miljøvurderingen af landsplandirektivet, kan offentliggørelse af afgørelser om miljøvurdering af planer udelukkende ske på myndighedens hjemmeside.¹²

Det endeligt vedtagne landsplandirektiv med tilhørende miljørapport, sammenfattende redegørelse og klagevejledning blev offentliggjort på Høringsportalen den 18. september 2019. På Erhvervsstyrelsens hjemmeside blev der samme dag publiceret en nyhed om udstedelsen af bekendtgørelsen, hvor det fremgår, at resultatet af høringen kan findes på Høringsportalen. Teksten indeholder et link til dokumenterne på Høringsportalen. På sagsoversigten ses under overskriften ”Høringsnotat” umiddelbart et dokument med titlen ”Klagevejledning”, som kan

---

¹² § 12, stk. 1, jf. § 1 i bekendtgørelse nr. 121 af 4. februar 2019 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

åbnes, og hvor klagevejledningen efter miljøvurderingslovens § 34, stk. 1, fremgår.

Et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der efter omstændighederne ikke er tilstrækkeligt grundlag for at anse offentliggørelsen af landsplandirektivet med tilhørende klagevejledning mv. for mangelfuld. Det gælder, selvom dokumentet med selve klagevejledningen ikke er offentliggjort på Erhvervsministeriets egen hjemmeside, men derimod på Høringsportalen. Flertallet har lagt vægt på, at dokumenterne har været genstand for offentliggørelse, og at der har været publiceret et link til dem på Erhvervsstyrelsens hjemmeside, hvor det ligeledes fremgår, at resultatet af høringen kan findes på Høringsportalen. Det fremgår derudover af Høringsportalen, at de pågældende dokumenter ikke kun udgør høringsmateriale, idet de her er publiceret under betegnelserne ”Miljøvurdering”, ”Sammenfattende redegørelse – miljøvurdering” og ”Klagevejledning”. Det ændrer ikke herpå, at klagevejledningen er placeret under overskriften ”Høringsnotat”, navnlig da det ikke er nødvendigt at åbne denne menu for at finde dokumentet, der er umiddelbart synligt og tilgængeligt på afgørelsens indgangsside på Høringsportalen.

Flertallet bemærker i øvrigt, at samordningsbekendtgørelsen i dag er afløst af miljøvurderingsbekendtgørelsen.¹³ Af miljøvurderingsbekendtgørelsens § 12, stk. 2, og stk. 3, fremgår det nu udtrykkeligt, at den statslige myndighed, som efter lovens § 32, stk. 3, skal foretage en høring, skal foretage offentliggørelsen på Høringsportalen, mens afgørelser og vedtagelser efter lovens § 33 og § 34 skal offentliggøres på den planlæggende myndigheds hjemmeside.

Mindretallet (Lene Hansen og Pelle Andersen-Harild) finder, at offentliggørelsen må anses for mangelfuld, for så vidt angår klagevejledningen. Mindretallet har lagt vægt på, at klagevejledningen ikke er umiddelbar synlig på Erhvervsstyrelsens hjemmeside, og at Høringsportalen, som hjemmesiden henviser til, primært anvendes af borgere med teknisk indsigt.

3.2.3 Ad 2) *Krav til miljørapporten*

Det fremgår af miljøvurderingslovens § 12, stk. 1, at når myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering i henhold til lovens § 8, stk. 1, skal myndigheden udarbejde en miljørapport, der på grundlag af de oplysninger, der er nævnt i lovens bilag 4, vurderer den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse og rimelige alternativer under hensyn til planens eller programmets mål og geografiske anvendelsesområde.

Det følger af miljøvurderingslovens bilag 4, at:

---

¹³ Bekendtgørelsen nr. 244 af 22. februar 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

”De oplysninger, der i henhold til § 12, stk. 1, skal gives er med forbehold af § 12, stk. 2 og 3, følgende:

[...]

b) de relevante aspekter af den nuværende miljøstatus og dens sandsynlige udvikling, hvis planen eller programmet ikke gennemføres

[...]

e) de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller medlemsstatsplan, og som er relevante for planen eller programmet, og hvordan der under udarbejdelsen af den/det er taget hensyn til disse mål og andre miljøhensyn

f) den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder på spørgsmål som den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk arv, landskab og det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer

[...]

h) en kort skitsering af grunden til at vælge de alternativer, der har været behandlet, og en beskrivelse af, hvorledes vurderingen er gennemført, herunder eventuelle vanskeligheder (som f.eks. tekniske mangler eller mangel på knowhow), der er opstået under indsamlingen af de krævede oplysninger. [...]

Endvidere følger det af miljøvurderingslovens § 12, stk. 2, at miljørapporten skal indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder og til, hvor detaljeret planen eller programmet er, hvad planen eller programmet indeholder, på hvilket trin i et beslutningsforløb planen eller programmet befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin i det pågældende forløb.

Miljøvurderingslovens § 12, stk. 2, gennemfører SMV-direktivets artikel 5, stk. 2, hvor det yderligere fremgår, at formålet er at undgå dobbeltvurdering. Ligeledes fremgår det af direktivets præambel, betragtning 9, at medlemsstaterne for at undgå dobbeltarbejde, hvor det er hensigtsmæssigt, bør tage hensyn til, at vurderingerne vil blive foretaget på forskellige niveauer i hierarkiet af planer og programmer.

Kravene til omfanget og intensiteten af vurderingerne afhænger bl.a. af den pågældende plans karakter og trin i planhierarkiet. Miljøvurderings-

loven fastlægger ikke, hvilke konkrete undersøgelser en myndighed skal foretage eller hvilke metoder, der skal anvendes. Navnlig når der er tale om helt overordnet planlægning, bør der efter Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis efter omstændighederne indrømmes den ansvarlige myndighed et vist råderum ved vurderingen af, hvilke oplysninger det vil være nødvendigt at indhente til brug for en miljørapport.¹⁴

Af forarbejderne til miljøvurderingslovens § 12 fremgår tilsvarende, at myndigheden må afpasse detaljeringsniveauet for oplysninger mv. efter den pågældende plans eller programs detaljeringsniveau, hvad den indeholder og dens placering i et eventuelt større kompleks af planer som f.eks. overordnede planer, der suppleres med indsatsplaner eller kommuneplanstrategier, kommuneplaner og lokalplaner.¹⁵

Miljørapporten skal efter miljøvurderingslovens § 12, stk. 4, endvidere indeholde en beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning af de væsentlige indvirkninger på miljøet ved planens eller programmets gennemførelse.

De væsentlige indvirkninger på miljøet, som skal overvåges, omfatter efter bestemmelsens forarbejder i princippet alle former for virkninger, herunder positive, negative, forudsete og uforudsete. Karakteren af de virkninger, der er beskrevet i miljørapporten, vil dog fortsat være afhængig af detaljeringsgraden, indholdet og beslutningsforløbet for planen eller programmet.¹⁶

Detaljeringsniveauet i forhold til den samlede kystnærhedszone

Klager har anført, at miljørapportens detaljeringsgrad ikke er tilstrækkelig, idet de omhandlede arealer i miljørapporten alene behandles i sammenhæng med den samlede kystnærhedszone. Det medfører efter klagers opfattelse, at miljøpåvirkningen aldrig vil kunne siges at være væsentlig uanset påvirkningen på regionalt, kommunalt eller lokalt niveau. Klager har fremhævet miljørapportens vurderinger af kumulative effekter og påvirkningen af biologisk mangfoldighed, flora og fauna samt jordarealer. For så vidt angår påvirkningen af biologisk mangfoldighed, flora og fauna, fremgår det f.eks. af miljørapporten, at den samlede udlægning udgør ca. 378 ha svarende til ca. 0,035 % af den samlede kystnærhedszone, og at kun mindre arealer inden for zonen derfor forventes påvirket.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker indledningsvis, at myndighedens vurdering af en given påvirknings væsentlighed bl.a. har betydning

---

¹⁴ Nævnets afgørelse af 7. juli 2011 i sag NMK-41-00023.

¹⁵ 2015/1 LSF 147, Forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), s. 76.

¹⁶ 2015/1 LSF 147, Forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), s. 77.

for fastsættelsen af overvågningsprogrammet efter miljøvurderingslovens § 12, stk. 4.

Erhvervsstyrelsen anfører i miljørapporten, at de miljømæssige påvirkninger, som er påvist i miljøvurderingen af landsplandirektivet, vurderes ikke at være så væsentlige, at der er behov for særskilt overvågning. Det vurderes at være tilstrækkeligt, at påvirkningerne overvåges i forbindelse med kommunernes fremtidige planlægning.

Et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte den vurdering, som Erhvervsstyrelsen har foretaget ved fastsættelsen af miljørapportens detaljeringsgrad, hvor påvirkningens væsentlighed vurderes i forhold til kystnærhedszonen som et samlet hele. Flertallet lægger vægt på, at Erhvervsstyrelsen i overensstemmelse med miljøvurderingslovens forarbejder må afpasse detaljeringsniveauet for miljørapporten efter landsplandirektivets detaljeringsniveau og indhold samt efter landsplandirektivets karakter af at være en overordnet plan, der suppleres af kommuneplaner og lokalplaner. Det samme må efter flertallet opfattelse gælde væsentlighedsvurderingen, da karakteren af de virkninger, der er beskrevet i miljørapporten, ligeledes ifølge forarbejderne afhænger af miljørapportens detaljeringsgrad.

Flertallet lægger endvidere vægt på, at landsplandirektivet udmønter en undtagelse fra forbuddet i planlovens § 5 b mod udlæggelse af nye sommerhusområder inden for kystnærhedszonen. Det kan efter flertallets opfattelse derfor heller ikke anses for usagligt, at planens væsentlige miljømæssige konsekvenser er vurderet i forhold til kystnærhedszonen som et samlet hele.

Mindretallet (Pelle Andersen-Harild) finder, at væsentlighedsvurderingen i forhold til den samlede kystnærhedszone må anses for utilstrækkelig. Mindretallet har lagt vægt på risikoen for, at planlovens regulering af kystnærhedszonen udhules, og at de nærmere rammer for den efterfølgende kommune- og lokalplanlægning bør fremgå af miljøvurderingen.

Detaljeringsniveauet ved vurderingen af landskabs- og naturinteresser for enkeltarealer

Klager anser det ligeledes som en mangel ved miljørapporten, at den ikke medtager de konkrete vurderinger af de ansøgte områders landskabs- og naturinteresser, som ifølge høringsnotatet af 18. september 2018 ligger til grund for selve udpegningen.

Det følger af miljøvurderingslovens § 12, stk. 2, at miljørapporten skal indeholde de oplysninger, der med rimelighed kan forlanges bl.a. med hensyn til, hvor detaljeret planen eller programmet er, og hvad planen eller programmet indeholder.

Et enigt Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilside-sætte Erhvervsstyrelsens vurdering ved fastsættelsen af miljørapportens detaljeringsniveau, for så vidt angår de ansøgte områder, der i landsplan-direktivet ikke er udpeget som sommerhusområder. Nævnet lægger vægt på, at miljørapporten efter miljøvurderingslovens bilag 4, litra h, skal indeholde en kort skitsering af grunden til at vælge de alternativer, der har været behandlet, og en beskrivelse af, hvorledes vurderingen er gen-nemført. Det kan herefter ikke kræves, at miljørapporten gengiver de vurderinger, som Miljø- og Fødevareministeriet har foretaget for hver enkelt af de ansøgte arealer, uanset at det i øvrigt beror på en konkret vurdering efter planlovens § 5 b, stk. 4, om det enkelte område bør udpe-ges til sommerhusområde eller udgå.

Ligeledes finder Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke grundlag for at anse miljørapportens detaljeringsgrad for utilstrækkelig efter miljøvurde-ringslovens § 12, stk. 1, for så vidt angår de områder, der er udpeget. Nævnet lægger vægt på, at miljørapporten redegør for de vurderinger, som Miljø- og Fødevareministeriet har foretaget med henblik på at sikre, at sommerhusområderne i overensstemmelse med planlovens § 5 b, stk. 4, nr. 5, placeres uden for områder med særlige landskabsinteresser og naturbeskyttelsesinteresser og ikke er i strid med væsentlige nationale interesser.

I forhold til vurderingen af landsskabsinteresser lægger Miljø- og Føde-vareklagenævnet således vægt på, at miljørapporten identificerer 20 navngivne sommerhusområder, som i de pågældende kommuneplaner indgår i områder, der er udpeget som bevaringsværdigt landskab og/eller større sammenhængende landskab. Graden af forstyrrelse i landskabet vurderes i miljørapporten at ville være lav og uden væsentlig betydning, da de nye sommerhusområder er mindre udlæg, som bl.a. vil ligge i til-knytning til eksisterende sommerhusområder og i områder uden særlige landskabsinteresser. Nævnet lægger til grund, at det også vurderes at væ-re tilfældet, for så vidt angår de 20 sommerhusområder, hvor området i kommuneplanlægningen er udpeget som bevaringsværdigt landskab mv.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det af miljørapporten frem-går, at 12 områder er beliggende inden for områder, som i kommunepla-nen er udpeget til Grønt Danmarkskort, men at påvirkningen også i for-hold til disse områder vurderes at være lav. Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at anse detaljeringsniveauet i miljørapporten for utilstrække-ligt i forhold til disse områder. Nævnet lægger vægt på, at det fremgår af miljørapporten, at områderne ikke udlægges inden for områder udpeget som Grønt Danmarkskort, hvor der findes særlige naturbeskyttelsesinte-resser. Nævnet lægger efter det oplyste i Erhvervsstyrelsens bemærknin-ger af 11. februar 2020 til grund, at områder med særlige naturbeskyttel-sesinteresser omfatter Natura 2000-områder og værdifulde naturområder uden for Natura 2000-områderne. Det fremgår således også af miljørap-porten, at det inden for de 12 områder dog vil være muligt at opføre be-

byggelse på arealer med økologiske forbindelser, potentielle økologiske forbindelser og potentielle naturområder.

Endvidere finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at der ikke er grundlag at anse miljørapportens detaljeringsniveau for utilstrækkeligt, for så vidt angår påvirkningen af arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Nævnet lægger vægt på, at det fremgår af miljørapporten, at otte navngivne sommerhusområder udlægges, hvor der findes beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3, men at der på de § 3-beskyttede arealer ifølge landsplandirektivet ikke kan udlægges enkelte sommerhusgrunde. Nævnet bemærker, at der i et enkelt tilfælde er udlagt et sommerhusområde i et areal omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i Aalborg Kommune, men at udlægningen af sommerhusområdet i dette tilfælde forudsætter, at der meddeles dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 til den planlagte bebyggelse, jf. bekendtgørelsens § 82, stk. 3.

Endelig bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at det fremgår af miljørapporten, at ingen af de potentielle sommerhusområder er beliggende inden i eller i umiddelbar nærhed til et Natura 2000-område, hvorfor der ikke forventes at være en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områderne. Nævnet bemærker, at det ligeledes fremgår af miljørapporten, at der inden for de foreslåede sommerhusområder kan være bilag IV-arter, og at påvirkningen af disse senere vil skulle vurderes i forbindelse med konkret planlægning af projekter inden for det udlagte sommerhusområde, og at vurderingen skal fremgå af redegørelsen til forslaget. Nævnet finder, at miljørapporten henset til planens detaljeringsgrad herefter også i tilstrækkeligt omfang må anses for at have forholdt sig til den potentielle tilstedeværelse af bilag IV-arter inden for de udpegede sommerhusområder.

Udskydelse af vurderinger

Klager har anført, at vurderingerne af miljøpåvirkningen af en række områder, herunder flora og fauna, landskab samt større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker, er udskudt til den kommunale planlægning, selvom påvirkningen fuldt muligt kan vurderes ud fra landsplandirektivets fastlæggelse af arealernes beliggenhed og antallet af grunde inden for de enkelte områder. Omfanget af miljøvurderingen skal ifølge klager afgøre, om det er hensigtsmæssigt for staten at tillade sommerhuse på præcist de udpegede arealer, eftersom kommunerne ikke har kompetence til at ændre afgrænsningerne selv.

Det følger af miljøvurderingslovens § 12, stk. 2, at miljørapporten skal indeholde de oplysninger, der med rimelighed kan forlanges bl.a. med hensyntagen til på hvilket trin i beslutningsforløbet planen eller programmet befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin.

Et enigt Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder ikke, at det udgør en retlig mangel ved den gennemførte miljøvurdering af landsplandirektivet, at miljørapporten på de af klager anførte punkter henviser til, at forholdet først kan vurderes i forbindelse med den kommunale planlægning. Nævnet lægger vægt på, at landsplandirektivet efter sit indhold er en overordnet plan, der giver de pågældende kommuner mulighed for at overføre nærmere angivne områder i kystnærhedszonen til sommerhusområde ved lokalplan, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1. Af samme bestemmelse fremgår ligeledes, at en vedtagelse af tillæg til kommuneplanen kan være nødvendigt, herunder for at fastsætte rammer for indholdet af lokalplanen efter lovens almindelige regler. Det ændrer derfor heller ikke ved landsplandirektivets karakter af at være en overordnet plan, at bekendtgørelsens bestemmelser om udlæg og tilbageførsel af sommerhusområder og vilkår herfor efter § 2, stk. 1, i øvrigt har retsvirkning som kommuneplaner.

For så vidt angår påvirkningen af flora og fauna, lægger Miljø- og Fødevarerklagenævnet yderligere vægt på, at de vurderinger, der ifølge miljørapporten først kan foretages i forbindelse med kommunernes planlægning, vedrører udlægningen af enkelte sommerhusgrunde inden for sommerhusområderne. Det drejer sig således navnlig om, hvorvidt udlæg af sommerhusgrunde kan påvirke arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens regler, uanset at sommerhusgrunde ikke må udlægges inden for områder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Tilsvarende lægger Miljø- og Fødevarerklagenævnet i forhold til påvirkningen af landskab vægt på, at kommunernes senere vurdering ifølge miljørapporten også her forudsættes at vedrøre udlæg af de enkelte sommerhusgrunde inden for bl.a. bygge- og beskyttelseslinjer, fredede sten- og jorddiger og lavbundsarealer.

Med hensyn til risikoen for større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker lægger Miljø- og Fødevarerklagenævnet vægt på, at miljørapporten navnlig identificerer seks sommerhusområder, der på grund af lav beliggenhed er i risiko for oversvømmelse, og at de udpegninger og afværgeforanstaltninger, der herudover forudsættes varetaget af kommunerne, ligger inden for rammerne af kommunernes almindelige lovbundne opgaver med hensyn til at lade oversvømmelse og kysterosion indgå i den fysiske planlægning.¹⁷

Vurderingen af 0-alternativet

Klager har anført, at miljørapportens beskrivelse af 0-alternativet er mangelfuld, idet rapporten navnlig ikke indeholder en beskrivelse af den sandsynlige udvikling, hvis planen ikke gennemføres, herunder at 5.000 sommerhuse opføres inden for rammerne af den nugældende planlæg-

---

¹⁷ Se Erhvervsstyrelsens vejledning i planlægning for forebyggelse af oversvømmelse og erosion (november 2020, 2. version), s. 6.

ning. Miljø- og Fødevareklagenævnet forstår klagen således, at klager herved sigter til, at nær halvdelen af de 5.000 sommerhusgrunde efter klagers opfattelse reelt ikke er omplacerede, men rummer naturbeskyttede arealer eller er friholdt for byggeri på anden måde. Klager anfører på den baggrund, at landsplandirektivet er i strid med planlovens § 5 b, stk. 4, nr. 2, som forudsætter, at der byttes med reelle sommerhusgrunde, hvilket en reel beskrivelse af 0-alternativet vil skulle forholde sig til.

Efter miljøvurderingslovens bilag 4, litra b, skal miljørapporten bl.a. indeholder oplysninger om de relevante aspekter af den nuværende miljøstatus og dens sandsynlige udvikling, hvis planen eller programmet ikke gennemføres. Dette betegnes også 0-alternativet.

Det falder uden for Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence efter miljøvurderingsloven at tage stilling til selve landsplandirektivets overensstemmelse med planloven, herunder om landsplandirektivet er i strid med lovens § 5 b, stk. 4, nr. 2.

Et enigt Miljø- og Fødevareklagenævn finder ikke herefter grundlag for at anse miljørapportens beskrivelse af 0-alternativet for mangelfuld. Nævnet lægger vægt på, at 0-alternativet i miljørapporten er fastlagt som de planlægningsmæssige rammer, der er gældende, hvis landsplandirektivet ikke vedtages, og der dermed ikke sker en omplacering af sommerhusområderne. Nævnet lægger endvidere vægt på, at de væsentligste miljøpåvirkninger i 0-alternativet vurderes at være de kumulative effekter, som de andre planlagte ændringer inden for kystnærhedszonen har i øvrigt.

Niveaue for datagrundlaget

Klager har anført, at niveaue for datagrundlaget er utilstrækkeligt, idet der alene er anvendt kvalitative data. Som eksempel på, at kvantitative data med fordel også kunne være anvendt, har klager konkret henvist til vurderingen af risikoen for oversvømmelser, idet denne type data ifølge klager er tilgængelig for Erhvervsstyrelsen og dennes rådgiver.

Efter miljøvurderingslovens bilag 4, litra h, skal miljørapporten bl.a. indeholde oplysninger om eventuelle vanskeligheder (som f.eks. tekniske mangler eller mangel på knowhow), der er opstået under indsamlingen af de krævede oplysninger.

Det fremgår af vejledning om miljøvurdering af planer og programmer, at miljøvurdering af planer ofte vil dække et større geografisk område og forskellige aktiviteter. Det betyder, at der kan være usikkerhed omkring planens sandsynlige virkninger. Vurdering af virkning på miljøet vil generelt på plan- eller program niveauet være kvalitativ ("Adgangen til bynære grønne områder øges"). Vurderingen kan dog også være mere detaljeret og kvantitativ ("Grønne områder reduceres med x %"). Kvantificering er ifølge vejledningen ikke altid praktisk og mulig på planniveau, og

det fremgår, at i de fleste situationer vil en kvalitativ vurdering være lige så valid og hensigtsmæssig.¹⁸

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at Erhvervsstyrelsen i miljørapporten har angivet, at databehovet for hver af de i afgrænsningsrapporten angivne relevante miljøfaktorer er af kvalitativ karakter.

For så vidt angår eksemplet vedrørende oversvømmelsesdata, finder et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnet herefter ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Erhvervsstyrelsens vurdering, hvorefter de foreliggende kvalitative data må anses for tilstrækkelige. Flertallet har herved lagt vægt på, at det fremgår af miljørapportens tabel 3-1, at risikoen for katastrofer og ulykker opstår som følge af etablering af ny bebyggelse i nærheden af kysten. Videre har flertallet lagt vægt på, at det anføres i miljørapporten, at de udpegede områder ikke er beliggende direkte ud til kysten, og at risikoen for oversvømmelse derfor kun er gældende få steder og dermed er uden væsentlig betydning. De seks sommerhusområder, der ligger i områder med risiko for oversvømmelse, er konkret identificeret i miljørapporten, og det er anført, at kommunerne i den videre planlægning må tage hensyn til dette forhold.

For så vidt angår eksemplet vedrørende nationale målsætninger om biodiversitet, herunder Natura 2000, bilag IV-arter og Grønt Danmarkskort, finder flertallet ikke grundlag for at tilsidesætte Erhvervsstyrelsens vurdering, hvorefter de foreliggende kvalitative data må anses for tilstrækkelige. Flertallet har lagt vægt på, at det fremgår af miljørapportens tabel 3-1, hvilke kriterier og indikatorer, der er anvendt ved vurderingen af de sandsynlige miljøpåvirkninger for hver af de relevante miljøfaktorer. Flertallet lægger endvidere vægt på, at påvirkningen af biologisk mangfoldighed, flora og fauna bl.a. vurderes at opstå som følge af, at nye sommerhusområder ikke kan placeres inden for områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, og at databehovet i forbindelse hermed ligesom de øvrige kriterier vurderes at være af kvalitativ karakter.

Sammenfattende finder flertallet ikke, at der på baggrund af klagen eller i øvrigt er grundlag for at anse miljørapporten for mangelfuld.

Mindretallet (Pelle Andersen-Harild) finder, at niveauet for datagrundlaget ikke er tilstrækkeligt, idet miljørapporten navnlig i forhold til fremtidig vandstandsstigning og risiko for oversvømmelse i højere grad også bør baseres på kvantitative data.

3.3 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

---

¹⁸ Vejledning nr. 9664 af 18. juni 2006 om miljøvurdering af planer og programmer, afsnit XVIII.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet giver ikke medhold i klagen over Erhvervsstyrelsens miljøvurdering af bekendtgørelse nr. 952 af 16. september 2019 af 16. september 2019 om landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for førsteinstansen samt for klageren via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Asger Janfelt
Stedfortrædende formand